

NORMATIVNI OKVIR RAZVOJA PODUZETNIŠTVA U RH, S POSEBNIM OSVRTOM NA LOKALNU SAMOUPRAVU (GRAD IVANIĆ-GRAD)

Tihana Vuković-Počuč, dipl. iur, email: tihana.vukovic-pocuc@ivanic-grad.hr
Privremena pročelnica za društvene djelatnosti Grada Ivanić-Grada, Park hrvatskih branitelja
1, HR – 10310 Ivanić-Grad

Javor Bojan Leš, dr. vet. med., email: gradonacelnik@ivanic-grad.hr
Gradonačelnik Grada Ivanić-Grada, Park hrvatskih branitelja 1, HR – 10310 Ivanić-Grad

dr. sc. Mile Marinčić, email: marincic.mile@gmail.com
Srednja škola Ivan Švear, Ivanić-Grad, Školska 12, HR – 10310 Ivanić-Grad

Sažetak: U ovom radu autori su pokušali prikazati normativni okvir razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj s posebnim osvrtom na normativne akte kojima jedinice lokalne samouprave u okviru svog samoupravnog djelokruga raznim mjerama potiču razvoj poduzetništva na lokalnoj razini. U prvom dijelu rada autori su nastojali iznijeti prikaz odredbi Zakona o poticaju razvoja malog gospodarstva (NN 29/02, 63/07, 05/12 i 56/13) i Zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture (NN 93/13, 114/13 i 41/14) s osvrtom na usklađenost sa Strategijom razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2013-2020. i potporu koju razvojne agencije u Republici Hrvatskoj pružaju razvoju ove grane gospodarstva. U drugom dijelu rada autori su nastojali prikazati kojim konkretnim mjerama izraženim kroz normativne akte koje donose jedinice lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj se nastoji poticati razvoj poduzetništva u Republici Hrvatskoj s posebnim akcentom na propisane kriterije koje poduzetnici moraju ispunjavati kako bi im pojedina subvencija bila odobrena. U sažetku svog rada autori prikazuju kako je jedan od ključnih elemenata razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj kvalitetan normativni okvir, usklađenost sa Strategijom razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2013-2020., te inzistiranje na transparentnim kriterijima za dodjelu potpora poduzetnicima na lokalnoj razini.

Ključne riječi: Poduzetništvo, strategija, normativni akti, lokalna samouprava

THE NORMATIVE FRAMEWORK FOR THE DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURSHIP IN THE REPUBLIC OF CROATIA, WITH SPECIAL REFERENCE TO THE LOCAL GOVERNMENT (CITY OF IVANIĆ-GRAD)

Abstract: In this paper the authors have tried to show the normative framework for the development of entrepreneurship in the Republic of Croatia, with special emphasis on the normative acts of the local government within their self-government jurisdiction encourage the development of entrepreneurship at the local level with various measures. In the first part of the paper the authors have tried to present the view of the provisions of the Law on Incentive Development to Small Business (NN 29/02, 63/07, 05/12 and 56/13) and the Law on the promotion of entrepreneurial infrastructure (NN 93/13, 114/13 and 41/14) with regard to compliance with the Strategy of development of entrepreneurship in the Republic of Croatia for the period 2013-2020 and support which development agencies in Croatia provide to the development of this branch of economy. In the second part of the paper the authors sought to show which concrete measures, expressed through the normative acts adopted by the local government in Croatia, seek to encourage the development of entrepreneurship in the Republic of Croatia with a special emphasis on the criteria that must be fulfilled in order to individual subvention would be granted. In the summary of their paper the authors show that one of

the key elements of the development of entrepreneurship in the Republic of Croatia is quality normative framework, compliance with the Strategy of development of entrepreneurship in the Republic of Croatia for the period 2013-2020 and insisting on transparent criteria for granting aid to entrepreneurs at the local level.

Keywords: Entrepreneurship, strategy, normative acts, local government

Uvod

“Poduzetnička i tržišna sloboda temelj su gospodarskog ustroja Republike Hrvatske. Država osigurava svim poduzetnicima jednak pravni položaj na tržištu”.²⁸³ Citirane odredbe Ustava Republike Hrvatske upućuju na nužnost normiranja i poticanja razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj kao ustavne vrednote. U skladu s navedenim, a radi ispunjenja cilja jačanja poduzetništva i unapređenja kulture poduzetništva u Republici Hrvatskoj donesena je i Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2013-2020.²⁸⁴

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u okviru svog ustavom zajamčenog prava na lokalu i područnu (regionalnu) samoupravu između ostaloga zadužene za gospodarski razvoj na svom području jedan su od bitnih čimbenika razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj na lokalnoj razini.

Također, odredbama čl. 10. Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva²⁸⁵ jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave jedan su od propisanih nositelja provedbe mjera i instrumenata razvoja malog gospodarstva u Republici Hrvatskoj, te će se nakon prikaza subjekata malog gospodarstva u smislu odredbi ZPRMG-a iznijeti prikaz ciljeva programa mjera poticanja poduzetništva koje donose jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, kao i primjeri konkretnih potpora koje se smatraju državnim potporama male vrijednosti, te se na njih odnose sva pravila sadržana u Uredbi Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije – “de minimis” potpore²⁸⁶ (“SL EU L352, 24.12.2013., str.1.”). Kroz konkretni primjer Odluke o utvrđivanju cijena neizgrađenog građevinskog zemljišta u poduzetničkim zonama na području Grada Ivanić-Grada²⁸⁷ prikazat će se model poticanja razvoja poduzetništva koji jedinice lokalne samouprave provode sukladno odredbama Zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture²⁸⁸.

²⁸³ Čl. 49. Ustava Republike Hrvatske – pročišćeni tekst (Narodne novine broj 85/10 – dalje Ustav RH)

²⁸⁴ Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2013-2020 (NN 136/2013 – dalje Strategija)

²⁸⁵ Čl. 10. Zakona o poticanju razvoja maloga gospodarstva (Narodne novine 292002, 63/2007, 53/2012, 56/2013 – dalje ZPRMG)

²⁸⁶ Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije – “de minimis” potpore²⁸⁶ (“SL EU L352, 24.12.2013., str.1.” – dalje Uredba komisije (EU) br. 1407/2013)

²⁸⁷ Odluka o utvrđivanju cijena neizgrađenog građevinskog zemljišta u poduzetničkim zonama na području Grada Ivanić-Grada (Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada broj 7/13)

²⁸⁸ Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture (Narodne novine 93/2003, 114/2013, 41/2014 – dalje ZOUPI)

1. Subjekti malog gospodarstva

Malo gospodarstvo prema odredbama čl. 2. ZPRMG-a čine subjekti u poduzetništvu i obrtu koji:

1. zapošljavaju godišnje manje od 250 radnika
2. u poslovanju su neovisni, odnosno autonomni subjekti koji nisu klasificirani kao partnerski subjekti te povezani subjekti, sukladno preporuci Komisije 2003/361/EC od 06. svibnja 2003.
3. prema financijskim izvješćima z aprethodnu godinu ostvaruju godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti do 50.000.000,00 eura, ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dobit, odnosno imaju dugotrajnu imovinu ako su obveznici poreza na dohodak, u iznosu protuvrijednosti do 43.000.000,00 eura

Odredba čl. 2. st. 2. ZPRMG-a definira subjekte malog gospodarstva kao fizičke i pravne osobe koje samostalno i trajno obavljaju dopuštene djelatnosti radi ostvarivanja dobiti odnosno dohotka na tržištu. Subjekti malog gospodarstva odredbom čl. 3. ZPRMG-a dijele se na mikro, male i srednje subjekte malog gospodarstva.

Mikro subjekti malog gospodarstva su fizičke i pravne osobe u smislu čl. 2. st. 2. ZPRMG-a koje:

1. prosječno godišnje imaju zaposleno manje od 10 radnika
2. prema financijskim izvješćima za prethodnu godinu ostvaruju godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti do 2.000.000,00 eura, ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dobit, odnosno imaju dugotrajnu imovinu ako su obveznici poreza na dohodak, u iznosu protuvrijednosti do 2.000.000,00 eura.

Mali subjekti malog gospodarstva su fizičke i pravne osobe u smislu čl. 2. st. 2. ZPRMG-a koje:

1. prosječno godišnje imaju zaposleno manje od 50 radnika
2. prema financijskim izvješćima za prethodnu godinu ostvaruju godišnji poslovni prihod u iznosu protuvrijednosti do 10.000.000,00 eura, ili imaju ukupnu aktivu ako su obveznici poreza na dobit, odnosno imaju dugotrajnu imovinu ako su obveznici poreza na dohodak, u iznosu protuvrijednosti do 10.000.000,00 eura.

Srednji subjekti malog gospodarstva su fizičke i pravne osobe u smislu čl. 2. st. 2. u smislu čl. 2. st. 2. ZPRMG-a koje:

1. prosječno godišnje imaju zaposleno više od 50 radnika
2. prema financijskim izvješćima za prethodnu godinu ostvaruju ukupni godišnji promet ili zbroj bilance, odnosno imaju dugotrajnu imovinu veću od 10.000.000,00 eura

2. Poticajne mjere razvoja malog gospodarstva s naglaskom na mjere i programe jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave:

Odredbom čl. 6. ZPRMG-a propisane su poticajne mjere i aktivnosti radi ostvarenja ciljeva razvoja malog gospodarstva koje taksativno navedene čine: kreditiranje subjekata malog

16.-17. Decembar/December 2016.

gospodarstva pod povoljnijim uvjetima i subvencioniranje kamata po preuzetim kreditima, te kreditiranje za početak poslovanja, davanje jamstava za kredite, osnivanje i upravljanje fondova rizičnog kapitala i drugih fondova, pružanje stručne i savjetodavne pomoći za subjekte malog gospodarstva, pojednostavljenje postupka za osnivanje, poslovanje i razvoj subjekata malog gospodarstva i njihovih udruga, davanje potpora za jačanje konkurentnosti malog gospodarstva, davanje potpora za povećanje zapošljavanja, stručnu i poduzetničku izobrazbu, prekvalifikaciju i dokvalifikaciju, davanje potpora za sudjelovanje na međunarodnim sajmovima i specijaliziranim izložbama u zemlji i inozemstvu, organiziranje i poticanje mreže potpornih institucija malog gospodarstva te drugih pravnih osoba za poticanje malog gospodarstva, promicanje poduzetništva, te poticanje razvoja poduzetništva posebnih skupina, davanje potpora za istraživanje, razvoj i primjenu inovacija te uvođenje suvremenih tehnologija, stvaranje uvjeta za apovezivanje subjekata malog gospodarstva radi nastupa na tržištu, te druge aktivnosti za ostvarenje ciljeva razvoja malog gospodarstva.

Iz gore opisanih zakonom propisanih mjera razvidno je kako će jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obzirom na njihov samoupravni djelokrug moći primijeniti dio poticajnih mjera propisanih čl. 6. ZPRMG-a, dok će iz čl. 6. st.1. toč. 13. ZPRMG-a proizaći čitav niz mjera koje su od dana stupanja na snagu ZPRMG-a iznjedrile jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u nastojanju poticanja razvoja poduzetništva na svome području. Zanimljivo je istaknuti kako poslovi gospodarskog razvoja i poticanja poduzetništva nisu posebno istaknuti kroz čl. 19., 19. a i 20. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi²⁸⁹, no sva tri članka u stavku 2. propisuju kako će se posebnim zakonima kojima se uređuju pojedine djelatnosti odrediti poslovi obavljanje kojih su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne organizirati, te poslovi koje mogu obavljati. Pod navedenu odredbu ZLRS-a svrstali bi se dakle dodjela ranih subvencija koje kroz programe mjera poticanja poduzetništva pod određenim kriterijima dodjeljuju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave poduzetnicima na svome području.

Ciljevi programa mjera poticanja poduzetništva koje donose jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na svome području temeljene su na pet strateških ciljeva propisanih Strategijom²⁹⁰ i to: poboljšanje ekonomske uspješnosti, poboljšani pristup financiranju, promocija poduzetništva, poboljšanje poduzetničkih vještina, poboljšano poslovno okruženje. Slijedom navedenoga najčešći ciljevi programa mjera za poticanje poduzetništva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su: jačanje konkurentnog nastupa poduzetnika na tržištu, podizanje razine poduzetničke kulture, ostvarivanje praktičnog obrazovanja i boljeg informiranja u poduzetništvu, razvoj poduzetničke infrastrukture, poticanje zapošljavanja i samozapošljavanja, poticanje na korištenje sredstava iz EU fondova za projekte koji promiču gospodarski razvoj i dr.

U okviru mjera kojima će ostvariti zadane ciljeve kroz svoje programe nositelji provedbe poticajnih mjera sukladno čl. 7. st. 2. ZPRMG-a prije donošenja akata kojima propisuju mjere

²⁸⁹ Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01, 129/05, 10907, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 i 137/15 – dalje ZLRS)

²⁹⁰ Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2013-2020 (NN 136/2013 – dalje Strategija)

i kriterije za dodjelu pojedinih potpora dužni su prijedlog potpore dostaviti tijelu nadležnom za zaštitu tržišnog natjecanja i državne potpore.

Na primjeru Programa mjera poticinja poduzetništva Grada Pazina za 2016.²⁹¹ nalazimo nepovratne potpore i subvencije za razvoj poduzetništva koje se provode kroz sljedeće mjere i aktivnosti: "potpore novoosnovanim tvrtkama, potpore poduzetnicima za financiranje pripreme i kandidiranje EU projekata, potpore za novo zapošljavanje i samozapošljavanje, subvencioniranje ulaganja u standarde kvalitete, subvencioniranje troškova polaganja stručnih i majstorskih ispita, oslobađanje od plaćanja dijela komunalnih doprinosa, oslobađanje od obveza plaćanja dijela komunalnog doprinosa pri ozakonjenju nezakonito izgrađenih zgrada, subvencioniranje izajna i izrade promotivnih materijala, sufinanciranje kamatne stope poduzetničkih kredita."²⁹²

I zaključno, pojedina subvencija sukladno zakonskim odredbama dodjeljuje se isključivo putem javnog poziva, uz jasno razrađene kriterije za dodjelu, te uz pravo davatelja potpore na kontrolu namjenskog utroška dobivene potpore, pa pored promicanja načela javnosti u radu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pridonosi i provedbi Strategije suzbijanja korupcije za razdoblje 2015-2020.²⁹³

3. Unapređenje razvoja poslovnog okruženja kroz razvoj poduzetničke infrastrukture u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave:

Sukladno odredbama čl. 2. st. 2., Zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture²⁹⁴ istu čini sustav poduzetničkih zona i sustav poduzetničkih potpornih institucija unutar Republike Hrvatske. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nastoje kroz osnivanje poduzetničkih zona, te lokalnih i županijskih razvojnih agencija potaknuti razvoj poduzetništva na svome području.

Poduzetničke zone temeljem čl. 3. ZUPI-a su infrastrukturno opremljena područja definirana prostornim planovima, namijenjena obavljanju određenih vrsta poduzetničkih, odnosno gospodarskih aktivnosti. Na primjeru Odluke o utvrđivanju cijena neizgrađenog građevinskog zemljišta u poduzetničkim zonama na području Grada Ivanić-Grada²⁹⁵ vidljivo je kako jedinice lokalne samouprave nastoje privući investitore i potaknuti proizvodnju na svome području kroz mjere umanjavanja početne vrijednosti građevinskog zemljišta u poduzetničkoj zoni u slučaju ispunjenja kriterija od strane poduzetnika utvrđenih predmetnom odlukom. Tako su kriteriji i mjere za korištenje poticaja i olakšica pri kupnji nekretnine u poduzetničkoj zoni Ivanić-Grad Sjever – Zoni 6 sljedeći : umanjenje cijena zemljišta prema prioritnim djelatnostima, prema broju planiranih novootvorenih radnih mjesta, olakšice za izvozno

²⁹¹ Službene novine Grada Pazina broj: 1/2016

²⁹² Isto, broj: 1/2016

²⁹³ Strategije suzbijanja korupcije za razdoblje 2015-2020 (Narodne novine 26/15)

²⁹⁴ Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture (NN 93/2013, 114/2013, 41/2014 – dalje ZUPI)

²⁹⁵ Odluka o utvrđivanju cijena neizgrađenog građevinskog zemljišta u poduzetničkim zonama na području Grada Ivanić-Grada (Službeni list 7/2013 – dalje Odluka)

orijentirane tvrtke, te umanjeње cijena zemljišta za investitore koji planiraju proizvodnju preseliti u Poduzetničku zonu Ivanić-Grad sjever – Zonu 6.

4. Etičke implikacije u provedbi zakona o poduzetništvu

Koliko smo vidjeli zakonski okvir za razvoj malog i srednjeg poduzetništva u RH sasvim je realno postavljen i daje prilično dobre smjernice i čvrst temelj za male i srednje poduzetnike, kako one koji su na početku svog privatnog poslovanja, tako i za one koji imaju već uhođan privatni posao. Međutim, problem nastaje onda kada se zakonski okvir treba primjeniti u stvarnosti, te kada si pojedini lokalni ili državni čelnici uzmu “ekskluzivno” parvo na tumačenje pojedinih odredbi zakona, ili pak kad bez obzira na zakon ti isti lokalni čelnici u svojim okvirima postavljaju svoja “pravila igre”. Na taj način se širom otvaraju vrata korupciji, političkom reketarenju, te raznim drugim malverzacijama koje osim što slabe standard i ekonomsku moć bilo na lokalnoj ili državnoj razini, stvaraju osjećaj nesređenosti i potiču nepovjerenje građana u institucije vlastite države.

Zanimljivo promišljanje korupcije i njezine razorne moći nalazimo u knjizi Josipa Kregara *Nastanak predatorskog kapitalizma i korupcija*. Knjiga daje uvid u širinu koju korupcija pokriva u jednoj državi i ruši naša uska shvaćanja korupcije. Korupcija sa sobom povlači još niz pitanja koja se mogu postaviti glede njezine proširenosti od najnižih slojeva društva do najviših, ali isto tako o posljedicama koje ostavlja kako u odnosu na pojedinca tako i na društvo u cjelini. Pojam korupcije teško je definirati jer je njezino značenje različito ovisno o vremenskom, društvenom i političkom kontekstu. Thomas Maak označava korupciju kao opasnost socio-moralne degeneracije te napominje kako se ta opasnost može rješavati kroz stalnu i sustavnu komunikaciju pojedinaca i institucija, kroz zakone i stvaranje osjećaja za opasnost ovog problema.²⁹⁶

Klasično shvaćanje korupcije u političkoj znanosti podrazumijeva da je ona izraz kvarenja moralnih vrijednosti društva ili, bolje rečeno, stavljanje vlastitih interesa iznad interesa političke zajednice.²⁹⁷

U pokušaju sprječavanja koruptivnih radnji možemo predložiti:

- sprečavanje korupcije kroz pozitivne porezne i zakonske odredbe, u kombinaciji s visokim pravno kaznenim pritiscima od strane države
- osiguranje sigurnih temelja za fer i pošteno tržišno natjecanje kako na lokalnoj, nacionalnoj, tako i na internacionalnoj razini
- etički kodeksi s jasno definiranim pravilima i mehanizmima kontrole na području svake tvrtke (poslovnog subjekta)

Nažalost, uvijek je prisutna mogućnost da određene interesne skupine ili grupe kroz razne vidove manipulacije pa i korupcije, a u svrhu partikularnog dobra onemogućе svaki pokušaj

²⁹⁶ Usp. Thomas Maak, *Die Wirtschaft der Bürgergesellschaft*, Verlag Paul Haupt, Bern-Stuttgart-Wien, 1999., str.169-173.

²⁹⁷ Josip Kregar, *Nastanak predatorskog kapitalizma i korupcija*, Rifin, Zagreb, 1999. str. 91.

XIV MEĐUNARODNA KONFERENCIJA
*KORPORATIVNA SIGURNOST U BiH I ZEMLJAMA ZAPADNOG BALKANA
SA EKONOMSKOG, PRAVNOG I KOMUNIKOLOŠKOG ASPEKTA*
XIV INTERNATIONAL CONFERENCE
*CORPORATE SECURITY IN B&H AND THE WESTERN BALKAN COUNTRIES
FROM ECONOMIC, LEGAL AND COMMUNICATION ASPECT*

16.-17. Decembar/December 2016.

za gore navedene organizirane i usklađene procese, ili da postave te procese unutar svojih interesnih sfera.

Sve što smo dosad naveli potencira stvarni problem, koji se odražava kroz čovjeka koji će za ostvarenje vlastitih ciljeva pogaziti sve – od obećanja preko prijateljstva do moralnih vrijednosti. Cinizam i licemjerstvo najveći su neprijatelji međusobnoj otvorenosti i suradnji, u čijoj se pozadini nalazi puka želja za vlašću ili moći. Međutim, daleko veći problem od toga jest društvo koje takvom čovjeku omogućuje da dođe na vlast. Naravno, u svemu tome veliku ulogu igraju veze i prijateljstva tih ljudi s ljudima iz drugih zemalja. Dakle, korupcija nije ograničena granicama države, pa čak ni kontinenta.

Hrvatska je zoran primjer kako pojedinci i strukture mogu djelovati izvan svih zakonskih, pravnih i društveno-etičkih okvira. Takvima je uloga države i vlasti samo mrtvo slovo na papiru, a o solidarnosti i općem dobru, istinitosti i slobodi da i ne govorimo. Načelo supsidijarnosti općeprihvaćeno je u Europi pa i šire i smatra ga se vrlo važnim. Riječ je o raspodjeli poslova unutar jedne države, a u našem slučaju o rasterećenju države i prenošenju određenih obaveza na regije i gradove, odnosno o decentralizaciji, gdje bi država trebala biti stup pomaganja za ostale supomagače.

Neshvaćanje i neprihvatanje čovjeka kao osobe, znak je da pojam solidarnost ili opće dobro kao ljestvica vrijednosti mogu služiti sasvim suprotnome od onoga što je samo dobro, te postati teorijska podloga za nasilje nad čovjekom i za kršenje ljudskih prava. Kakva je to demokracija u kojoj se prijeti štrajkašima i u kojoj se štrajkaši popisuju, u kojoj se svaka kritika smatra osudom i napadom, u kojoj se potenciraju problemi iz prošlosti, a ne rješava se temeljne probleme sadašnjosti kao nezaposlenost, standard, siromaštvo, okoliš i slično, bez ikakve vizije održivosti u budućnosti? Često nam se čini da je demokracija samo plašt koji pokriva skrivene namjere pojedinaca i njihova stremljenja. Mladi, perspektivni i demokratski ljudi ne mogu u takvom okruženju doći do izražaja pa odlaze „trbuhom za kruhom“, što stručno zovemo „odljev mozgova“.

Čovjek je ponekad nedovoljno informiran te upada u stanje korupcije, a da toga nije niti svjestan. Međutim, običan čovjek često poznaje samo neke jednostavne oblike korupcije u obliku mita. Velikih pak korupcijskih igara, kao što su dodjele kredita, koncesija, lažiranih natječaja, izgradnje ekološki neprihvatljivih tvornica, odobrenja za odlagališta otpada pa i opasnoga sadržaja, itd. nije svjestan ili ga one ne zanimaju, što iz straha, što zbog razmišljanja kako tu „mali čovjek“ ionako ne može ništa promijeniti. Naravno, veliku ulogu u svemu tome igra i znanje o tome kako su prošli oni koji su se drznuli prijaviti takve stvari; tako što su završili na ulici, a nagrada za moralnost bila im je otkaz. Još više obeshrabruju istraživanja koja pokazuju kako ovaj problem u Hrvatskoj neće još dugo biti riješen. Takvo stanje kaosa širom otvara vrata raznim pritiscima i vanjskim utjecajima na koje će postajati sve teže reći ne.

Iz svega navedenoga postaje više nego očito kako u jednom demokratskom društvu nije dovoljno samo donijeti kvalitetne zakone, nego se treba stvoriti i druge pretpostavke za njihovo življenje i provođenje. Mlade demokracije, u koje spadaju i države s prostora bivše

Jugoslavije, pa tako i Republika Hrvatska, nažalost još uvijek nisu dorasle tom zadatku. Kad uzmemo u obzir činjenicu da su i visoko pozicionirane socijalne države poput Švedske ili Njemačke upale u krizu po pitanju ostvarenja momenta socijalnost, onda se svakako ne treba čuditi našim nesnalaženjima. Krucijalni problem ljudi iz bivše Jugoslavije jest mentalitet, bolje rečeno mentalni sklop koji je formiran kroz pojam radničkog samoupravljanja i planske privrede, gdje u trenutku minusa i nesnalaženja sve oči bivaju uprte u državu kao “spasiteljicu”. Nažalost, u sutavima kakve smo odabrali nemoguće je stvoriti vrijednost *ex nihilo*, te na umjetan način krpiti načinjene minuse. U određenom trenutku naprosto mora doći do odgovornosti za učinjeno ili neučinjeno bilo da govorimo o poduzetnicima, bilo o lokalnim i državnim političkim čelnicima.

Umjesto zaključka

U našem kratkom radu predstavili smo zakonsku osnovu za malo i srednje poduzetništvo na lokalnoj i na državnoj razini u RH. Svakako možemo reći da je navedena zakonska podloga poprilično kvalitetno načinjena i stvara dobru bazu za stvaranje dobara, ali i za napredak kako samih poduzetnika (njihovih poduzeća), tako i prosperitet zajednice kojoj ista poduzeća pripadaju. Radom smo pokušali upozoriti i na činjenicu kako sama zakonska podloga nije dovoljna i neće biti dovoljna ukoliko se ne poradi na promjeni svijesti bilo poduzetnika bilo političara i ljudi općenito kojih se navedeni zakoni tiču, direktno ili indirektno. Primarno je u tom pravcu stvoriti političko-etičke temelje dobro uređenog društva slobodnih i jednakih ljudi. Gospodarstvo (ekonomija) bi trebalo prvenstveno poslužiti za ispunjenje temeljnih ljudski potreba: hrana, piće, odjeća, stanovanje, zdravlje i obrazovanje. To će reći, trebalo bi (gospodarstvo) služiti dobrom životu, kvaliteti života. Nasuprot tome stoji društvo kakvo imamo; potrošačko, konzumerističko, profiteursko, sklono koristoljublju, utilitarizmu i uživanju. Navedeno će biti moguće ostvariti samo ukoliko budemo težili društvu uistinu slobodnih građana, s osnaženim građanskim pravom i zakonima, s elementarnim osobnim pravima za ostvarenje realne i životne slobode. Etiku u cijeloj navedenoj postavci nikako ne bi trebalo svesti samo na osobnu etičku odgovornost ili pak parcijalno na etičku odgovornost političara ili poduzetnika. Trebalo bi stvarati okvirno etičko uređenje u kojem će se prepoznati kako pojedinac tako i poslovni ljudi, tvrtke, korporacije..., ten a taj način stvarati preduvjete za moguće opredmećenje teorijskih inicijativa u praksi. Uz poštivanje i provedbu zakona, te građansko-gospodarskih prava, prevažnu ulogu ima i sama politika. Dakle, briga za sve, za opće dobro, bila je oduvijek i ostat će zadaća politike. Politika bi trebala pronaći okvirne poveznice i dati potporu za pojedinačne aktere u poslovanju, s otvorenom mogućnošću za nagrađivanje onih koji su krajnje odgovorni u svom ponašanju, ali i kažnjavanje neodgovornih. Neophodno je u tom pravcu poraditi na sinergiji svih aktera uključenih u navedene procese počevši od lokalnih vlasti – općinska ili gradska administracija, preko lokalnih organizacija civilnog društva do lokalnih poduzetnika i njihovih udruženja.

Literatura

- [1] Kregar J. (1999): *Nastanak predatorskog kapitalizma i korupcija*, Zagreb, Rifin.
- [2] Maak T. (1999): *Die Wirtschaft der Bürgergesellschaft*, Bern-Stuttgart-Wien, Verlag Paul Haupt.

XIV MEĐUNARODNA KONFERENCIJA
*KORPORATIVNA SIGURNOST U BiH I ZEMLJAMA ZAPADNOG BALKANA
SA EKONOMSKOG, PRAVNOG I KOMUNIKOLOŠKOG ASPEKTA*
XIV INTERNATIONAL CONFERENCE
*CORPORATE SECURITY IN B&H AND THE WESTERN BALKAN COUNTRIES
FROM ECONOMIC, LEGAL AND COMMUNICATION ASPECT*

16.-17. Decembar/December 2016.

- [3] Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2013-2020 (NN 136/2013 – dalje Strategija)
- [4] Službeni glasnik Grada Ivanić-Grada broj 7/13.
- [5] Službene novine Grada Pazina broj 1/2016.
- [6] Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2013-2020 (NN 136/2013)
- [7] Strategije suzbijanja korupcije za razdoblje 2015-2020 (Narodne novine 26/15).
- [8] Uredba Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije – “de minimis” potpore (“SL EU L352, 24.12.2013.).
- [9] Ustava Republike Hrvatske – pročišćeni tekst (Narodne novine broj 85/10).
- [10] Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01, 129/05, 10907, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 i 137/15).
- [11] Zakona o poticanju razvoja maloga gospodarstva (Narodne novine 292002, 63/2007, 53/2012, 56/2013).
- [12] Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture (Narodne novine 93/2003, 114/2013, 41/2014).